

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/6/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3621201491
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Janáková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2024:3621201491.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Janákovvej a sudcov Mgr. Ivana Kubínyho a Mgr. Zuzany Holúbkovej v spore žalobcu: A. B., nar. X.X.XXXX, bytom C. D. XXX, zast. JUDr. Petrom Harakálym, advokátom so sídlom Mlynská č. 28, Košice, proti žalovanému: Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom Pribinova 19, Bratislava, IČO: 00 151 700, o náhradu straty na zárobku po skončení práceneschopnosti, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Partizánske zo dňa 5. októbra 2022, č.k. 6C/23/2021-66, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch II. a III. **potvrdzuje.**
- II. Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva.**

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. zastavil konanie v časti o zaplatenie sumy 1.901,13 eur ako doplatku k náhrade za stratu na zárobku žalobcu do 30.4.2022, spolu s úrokom z omeškania 5 % ročne od 12.2.2022 do zaplatenia a v časti o zaplatenie náhrady za stratu na zárobku vo forme peňažného dôchodku mesačne ešte v sume 46,16 eur s úrokom z omeškania 5 % ročne z každej mesačnej dávky od 16. dňa mesiaca do zaplatenia. Výrokom II. zamietol žalobu vo zvyšku. Výrokom III. žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie rozhodoval na základe žaloby, ktorou sa žalobca od žalovaného domáhal zaplatenia 4.672,66 eur s príslušenstvom titulom náhrady za stratu na zárobku pri invalidite a peňažného dôchodku 196,53 eur, počnúc od 1.12.2021 do budúca, vždy do 15. dňa daného mesiaca, s príslušenstvom, a to až do zmeny pomerov a náhrady trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že pri dopravnej nehode dňa 11.8.2013 ako cyklista utrpel ťažké ublíženie na zdraví. Motorové vozidlo, pri prevádzke ktorého došlo k jeho zraneniu, bolo poistené u žalovaného. V dôsledku úrazu sa stal invalidným s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %. Pre účely vyplácania úrazovej renty bola u neho určená miera poklesu vykonávať zárobkovú činnosť 100 %. Domáha sa úhrady neuhradeného rozdielu medzi náhradou za stratu na zárobku pri invalidite vo výške určenej podľa § 447 Občianskeho zákonníka účinného do 30.11.2019 a medzi náhradou za stratu na zárobku pri invalidite vo výške určenej podľa § 447 Občianskeho zákonníka účinného od 1.12.2019, pričom nárok si uplatňuje od 1.12.2019, kedy nová právna úprava nadobudla účinnosť.

3. Žalovaný k žalobe uviedol, že sčasti s ňou súhlasí, ale žalobca nepoužil správny výpočet. Tento nárok si neuplatnil mimosúdne. Žalovaný poukázal na to, že žiaden predpis nepripúšťa navyšovanie zárobku dosahovaného pred vznikom škody.

4. Žalobca v priebehu konania zobral čiastočne žalobu späť v časti o zaplatenie 1.901,13 eur s príslušenstvom. Na žalobe zotrval v rozsahu náhrady za stratu na zárobku za obdobie od 1.12.2019 do 30.4.2022 vo výške 3.771,96 eur s príslušným úrokom z omeškania a v rozsahu peňažného dôchodku mesačne ešte v sume 150,37 eur počnúc od 1.5.2022 do budúca vždy do 15. dňa mesiaca s príslušným úrokom z omeškania. Preto súd prvej inštancie podľa § 145 ods. 2 CSP konanie v tejto časti zastavil.

5. Súd prvej inštancie uviedol, že podstata sporu medzi žalobcom a žalovaným spočívala v tom, či má, alebo nemá žalobca nárok na náhradu straty na zárobku pri invalidite vo výške valorizovanej podľa právnych predpisov o sociálnom zabezpečení (použitím analógie), alebo či zákon (Občiansky zákonník) valorizáciu náhrady nepripúšťa.

6. Súd prvej inštancie sa pri hľadaní odpovede na túto otázku priklonil k takému výkladu ustanovení Občianskeho zákonníka, podľa ktorého poškodený nárok na valorizáciu náhrady podľa § 447 Občianskeho zákonníka nemá.

7. Základ nároku v zmysle, že žalobcovi patrí náhrada podľa § 447 Občianskeho zákonníka, sporný podľa súdu prvej inštancie nebol. Sporná nebola ani pasívna vecná legitímácia žalovaného vychádzajúca z § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. Žalovaný žalobcovi náhradu vypláca, hoci v inej výške, ako žalobca od neho požaduje.

8. Ustanovenie § 447 Občianskeho zákonníka podliehalo zmenám. Naposledy bolo novelizované zákonom č. 394/2019 Z.z. Ten nadobudol účinnosť 1.12.2019. Do 30.11.2019 platilo znenie tohto ustanovenia, podľa ktorého náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti poškodeného alebo pri invalidite sa posúdi a suma tejto náhrady sa určí rovnako ako suma úrazovej renty podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení. Pri určení výšky nároku a jej prípadnej valorizácie sa teda do 30.11.2019 postupovalo podľa ustanovení zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení.

9. Súd prvej inštancie ďalej analyzoval dôvod, z akého došlo k zmene § 447 OZ s účinnosťou ku dňu 1.12.2019. Dôvodová správa k zákonu č. 394/2019 Z.z. hovorí, že potreba prijatia návrhu zákona vychádza z nálezu Ústavného súdu SR z 10.10.2018 (sp. zn. PL. ÚS 10/2016-53), ktorým bol vyslovený nesúlad § 446 Občianskeho zákonníka s čl. 12 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 Ústavy SR. Ústavný súd vo svojom rozhodnutí okrem iného uviedol, že úprava § 446 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 30.11.2019 znamená popretie základného princípu súkromného práva – princípu náhrady skutočnej majetkovej škody v plnej výške. Tieto závery vo svojej podstate dopadajú aj na § 447 Občianskeho zákonníka, pretože aj toto ustanovenie vychádzalo do 30.11.2019 z rovnakých princípov a rovnako odkazovalo na predpisy sociálneho zabezpečenia pri posudzovaní nároku na náhradu majetkovej škody. Strata na zárobku podľa § 446 Občianskeho zákonníka je vzhľadom na svoju vecnú i časovú ohraničenosť objektivizovateľná v miere umožňujúcej použiť princíp spomenutý v predchádzajúcom odseku. A je takisto výsledkom protiprávneho správania škodcu, ktorý sa následne stáva dlžníkom vo vzniknutom záväzkovo-právnom vzťahu; cieľom dlžníkovej právnej povinnosti splniť dlh je odstránenie znevýhodnenia vlastníckej sféry veriteľa spôsobenej protiprávnym konaním dlžníka. Kumulácia oboch uvedených faktorov odôvodňuje záver, podľa ktorého v záujme poskytnutia ochrany základnému právu poškodeného vlastníť majetok musí normatívna regulácia prípadov podľa § 446 Občianskeho zákonníka účinne zabezpečovať dorovnanie príjmu poškodeného do sumy, ktorú by bez vzniku škody zarobil.

10. Uvedené východiská odôvodnenia rozhodnutia Ústavného súdu sú podľa súdu prvej inštancie aplikovateľné aj na posúdenie tohto sporu. Účelom § 447 Občianskeho zákonníka má byť zabezpečenie vyrovnania príjmu poškodeného do sumy, ktorú by bez vzniku škody zarobil. Podstatou vyplácania náhrady straty na zárobku je dorovnávať príjem poškodeného zamestnanca na úroveň jeho priemerného zárobku pred vznikom škody.

11. Súd prvej inštancie zdôraznil, že suma, ktorú by bez vzniku škody poškodený zarobil, sa dá ľahko kvantifikovať. Je totiž známy priemerný zárobok poškodeného pred vznikom škody. Známa je aj výška jeho invalidného dôchodku a známa je aj výška náhrady, ktorú žalobcovi z titulu zníženia jeho príjmov v dôsledku škody vypláca žalovaný. Znevýhodnenie vlastníckej sféry žalobcu tak odstráni poskytnutie peňažného plnenia zodpovedajúceho rozdielu medzi jeho priemerným zárobkom pred vznikom škody a tým, o čo sa jeho príjmy v dôsledku škody znížili.

12. Nemožno však podľa súdu prvej inštancie vychádzať z hypotetických príjmov žalobcu a základ pre výpočet náhrady zvýšiť o koeficient zodpovedajúci zvýšeniu žalobcom vybraných dôchodkových dávok. V takom prípade by nedochádzalo k náhrade skutočnej škody, ale k náhrade škody hypotetickej. Nie je možné automaticky predpokladať, že mesačný zárobok žalobcu by sa zvyšoval tak, ako sa zvyšovali dávky dôchodkového zabezpečenia. Jeho mesačný zárobok sa mohol (ak by nedošlo ku škode) zvyšovať vo väčšej, v menšej miere, ba mohol sa aj znižovať. Účelom náhrady škody je kompenzovať skutočnú ujmu, ktorá poškodenému v dôsledku škodovej udalosti vznikla. Tá môže mať formu skutočnej škody, ale aj ušlého zisku. Skutočnou škodou je skutočný rozdiel medzi majetkom (v širšom zmysle aj príjmom) pred vznikom škody a po jej vzniku.

13. Nárok, ktorý si žalobca uplatnil, by sa mohol podobať na nárok na náhradu ušlého zisku. Ušlý zisk spočíva v tom, že v dôsledku spôsobenia škody nedošlo k zväčšeniu (rozmnženiu) majetku, hoci sa to pri predpokladanej činnosti dalo očakávať. Ani ušlý zisk však nie je len hypotetický, pri uplatnení nároku naň je potrebné preukázať, aké zväčšenie majetku bolo dôvodné nad všetky pochybnosti u poškodeného očakávať. Aj ušlý zisk teda podlieha v konaní dôkaznému bremenu. Žalobca musí preukázať, že jeho príjem u svojho posledného zamestnávateľa by bol v skutočnosti nepochybne vyšší, ako dosahoval v roku 2012. Nepostačuje len zovšeobecnenie, že jeho príjem by bol vyšší o pomer zvýšenia úrazovej renty (prípadne inej dávky sociálneho poistenia) v danom roku. Zvyšovanie miezd totiž nijako nie je viazané na zvyšovanie dávok sociálneho poistenia.

14. Vychádzajúc z uvedených východísk tak súd prvej inštancie dospel k záveru, že účelom § 447 Občianskeho zákonníka je nahradiť poškodenému škodu, ktorú utrpel z dôvodu, že po skončení práceneschopnosti ostal v súvislosti so vzniknutou škodou na zdraví invalidným. Táto náhrada má spočívať v dorovnaní jeho príjmov na príjmy, aké dosahoval pred vznikom škody. Pri určení výšky náhrady sa má vychádzať z priemerného zárobku poškodeného pred poškodením na zdraví, od ktorého sa má odpočítať to, čo poškodený dostal z invalidného dôchodku. Nie je dôvod vychádzať z hypotetických príjmov poškodeného, ibaže by poškodený preukázal, že jeho príjmy by sa nepochybne v prípade, ak by ku škodovej udalosti nedošlo, zvýšili a zároveň by aj preukázal, na akú výšku by sa zvýšili (ušlý zisk). V tomto spore žalobca ako poškodený podľa súdu prvej inštancie žiaden ušlý zisk nepreukázal.

15. Pri aplikácii uvedeného princípu žalovaný žalobcovi všetky nároky do rozhodnutia súdu uhradil [od 1.12.2019 do 31.12.2019 vo výške 682,35 eur - 410,30 eur (ID) - 181 eur (vyplatené) = 91,05 eur; od 1.1.2020 do 31.12.2020 vo výške 682,35 eur - 422,20 eur (ID) - 185,53 eur (vyplatené) = 74,62 eur x 12 mesiacov = 895,44 eur ; od 1.1.2021 do 31.12.2021 vo výške 682,35 eur - 433,20 eur (ID) - 189,80 eur = 59,35 eur x 12 mesiacov = 712,20 eur; od 1.1.2022 vo výške 682,35 eur - 438,90 eur (ID) - 192,84 eur (vyplatené) = 50,61 eur x 4 mesiace (nesporne vyplatené) = 202,44 eur a naďalej mu platí náhradu za stratu na zárobku pri invalidite od mája 2022 vo výške 243,45 eur mesačne (682,35 eur - 438,90 eur (ID)), pričom skutkové tvrdenie žalovaného, že mu náhradu práve v tejto výške platí, sporné nebolo.

16. Keďže žalovaný splnil všetky svoje záväzky vyplývajúce mu z § 447 Občianskeho zákonníka a rentu v správnej výške žalobcovi naďalej platí, súd prvej inštancie žalobu v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietol.

17. Pri rozhodnutí o trovách konania súd prvej inštancie vychádzal z toho, že čiastočne bolo konanie zastavené, keďže žalovaný zaplatil sčasti to, čoho sa žalobca žalobou domáhal (v tejto časti bol žalobca v zásade úspešný a zastavenie konania zaviniť žalovaný) a vo zvyšnej časti bol žalobca neúspešný a žalovaný úspešný. Súd prvej inštancie vychádzal z toho, že náhradu trov konania je v súlade s § 255 ods. 2 CSP potrebné buď pomerne rozdeliť, alebo vysloviť, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Žalobca bol v spore procesne úspešný v menšom rozsahu ako žalovaný. Zároveň žalovaný uviedol, že si pre prípad úspechu neuplatňuje trovy konania. Preto nebol dôvod na pomerné delenie náhrady trov konania, ale sa súd prvej inštancie priklonil k možnosti nepriznať náhradu trov konania žiadnej zo strán.

18. Proti výrokom II. a III. tohto rozsudku podal odvolanie žalobca.

19. Nestotožnil sa so súdom prvej inštancie, že nie je možné uvažovať s postupným zvyšovaním jeho zárobku. Súd prvej inštancie označil jeho tvrdenia o postupnom zvyšovaní zárobku za hypotetické, na

ktorých nie je možné založiť určenie výšky skutočnej škody. Takýto prístup je ale nesprávny. Je totiž treba prihliadať na to, že má obmedzené možnosti preukázať postupné zvyšovanie zárobku vzhľadom na veľký časový odstup od vzniku samotnej škody na zdraví a od okamihu, kedy naposledy zárobok dosahoval. Táto obmedzená možnosť uniesť v tomto smere dôkazné bremeno je spôsobená výlučne samotným spôsobením škody na zdraví. V takýchto prípadoch je nespravodlivé od neho vyžadovať unesenie dôkazného bremena v exaktnom zmysle, nakoľko vzhľadom na veľký časový odstup, ako aj zmarenú možnosť dosahovať po poškodení zdravia akýkoľvek zárobok, nie je v jeho prípade objektívne možné preukázanie výšky zárobku, ktorú by dosahoval u svojho pôvodného zamestnávateľa takmer 10 rokov od vzniku poškodenia zdravia. Preto bolo nevyhnutné uvažovať v pravdepodobnostnej rovine a zväžiť, či by pri bežnom chode vecí, nebyť poškodenia jeho zdravia, na základe všeobecne dostupných údajov dosahoval vyšší zárobok, ako ho dosahoval v roku 2013. S uplynutím dlhého časového obdobia od poberania posledného zárobku – v danom prípade takmer 10 rokov – sa totiž spája postupná časová, ale aj vecná súvislosť výšky tohto zárobku s možnou výškou škody, ktorá mu vzniká v súčasnosti, a spočíva v dosahovaní zárobku vo výške, ktorú by dosahoval.

20. Upozornil, že posúdenie nároku na náhradu za stratu na zárobku pri invalidite na základe pravdepodobného zárobku nie je súdnej praxi ničím novým. Tento princíp sa v odôvodnených prípadoch uplatňoval historicky v rôznych minulých obdobiach. Príkladom sú stanoviská R I 1768/28 a Co 2/57. Podľa judikátu R 29/2004 nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti má poškodený aj v prípade, ak v čase vzniku škody nebol zamestnaný a nedosahoval žiadny zárobok, resp. iný príjem nahrádzajúci zárobok, ale poberal len podporu v nezamestnanosti. Pri určení výšky nároku na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti treba vychádzať z pravdepodobného zárobku, ktorý by poškodený dosiahol, nebyť poškodenia jeho zdravia. Podľa uvedeného judikátu pri určení náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo invalidite podľa § 447 Občianskeho zákonníka by sa v prípade vzniku práva malo vychádzať z pravdepodobných príjmov, ktoré by dotknutá osoba dosiahla s prihliadnutím na príjmy v rovnakom alebo podobnom predmete podnikania v danej lokalite po odpočítaní výdavkov potrebných na ich dosiahnutie, a ak to nie je možné, podľa zárobku stanoveného v mzdových predpisoch alebo v kolektívnej zmluve platiacich pre zamestnancov vykonávajúcich rovnakú alebo podobnú prácu. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu ČSSR, sp. zn. 1Cz 47/88 k odškoditeľnej strate na zárobku podľa § 445 a nasl. Občianskeho zákonníka môže dôjsť aj vtedy, keď poškodený v dobe úrazu síce nepracoval, ale preukázateľne mal do zamestnania nastúpiť, no v dôsledku úrazu sa tak nestalo.

21. Ako to vyplýva z tejto judikatúry, rozhodovacia prax súdov pri určitých odôvodnených okolnostiach upustila od striktného východiska priemerného zárobku poškodeného pred vznikom škody na zdraví a vychádza z pravdepodobného zárobku poškodeného, ktorého zistenie je prípustné aj hrubým odhadom. Vždy však pre takýto postup musia existovať odôvodnené okolnosti, ktoré takýto postup legitimizujú práve v záujme priznania spravodlivého vyrovnania poškodenému a s cieľom nahradiť mu úplne všetku škodu, ktorá na jeho strane vznikla v dôsledku poškodenia zdravia.

22. Ďalej žalobca uviedol, že v žalobe navrhol pri výpočte svojho nároku zohľadniť jeho valorizáciu, a to analogickým použitím ustanovení zákona o sociálnom poistení a jednotlivých vykonávacích predpisov, upravujúcich zvyšovanie úrazovej renty. Poukázal pritom na to, že doteraz nebol v právnom poriadku vydaný vykonávací či iný právny predpis upravujúci zvyšovanie určeného priemerného zárobku, ktorými bolo riešené prípadné zvyšovanie mzdovej úrovne či rast spotrebiteľských cien. Právna úprava spôsobu určenia výšky náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri invalidite zakotvená v § 447 Občianskeho zákonníka sa v podstate vrátila k úprave platnej pred 1.8.2004. V období pred 1.8.2004 pritom jednotlivými nariadeniami vlády dochádzalo k úprave výške priemerného zárobku pre účely výpočtu náhrady za stratu na zárobku, kedy sa výška priemerného zárobku pravidelne valorizovala. Vzhľadom k tomu je plne odôvodnené analogické použitie právnych predpisov, ktoré upravujú rovnako vo svojej podstate náhradu za poberaný zárobok, aby bol v primeranej miere zohľadnený rast mzdovej úrovne, ako aj rast spotrebiteľských cien. Jedine tak môže právna úprava nároku na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri invalidite spĺňať základnú zásadu inštitútu náhrady škody, ktorou je zásada plnej náhrady škody.

23. Žalobca tvrdil, že je všeobecne známe, že reálna hodnota peňazí sa v čase mení, čo bežne zohľadňujú zamestnávateľia v úprave miezd a čo sa reálne prejavuje aj v náraste priemernej mzdy v národnom hospodárstve SR, čo je zrejmé z údajov Štatistického úradu SR. Zároveň uplynutím času

sú u konkrétneho zamestnanca zohľadňované jeho väčšie pracovné skúsenosti či v prípade kariérneho postupu zmena jeho zodpovednosti a pracovnej náplne, čo sa opäť prejavuje vo zvýšení zárobku. Práve to historicky zohľadňovali vyššie spomenuté vykonávacie predpisy k § 447 Občianskeho zákonníka v jeho znení účinnom pred 1.8.2004. Podľa žalobcu nie je žiaden zmysel ani racionálny dôvod v tom, aby sa obdobné princípy nemali uplatniť aj teraz po novele § 447 Občianskeho zákonníka. Zdôraznil, že tak dochádza len k naplneniu základnej zásady občianskoprávneho inštitútu náhrady škody, ktorou je zásada plnej náhrady škody. Aj z uvedeného je teda možné spravodlivo uvažovať o tom, že by bol pri zachovaní bežného chodu veci dosahoval minimálne zárobok, ako vyčíslil v pôvodnej žalobe.

24. Na tomto základe žalobca žiadal, aby súd prvej inštancie zmenil napadnutý výrok II. a žalobe v tejto časti vyhovel a priznal mu náhradu trov konania.

25. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný. S odvolaním nesúhlasil, považoval ho za nesprávne. Bol toho názoru, že žalobca nemôže spôsob valorizácie základu zárobku pred vznikom škody uvádzať tým spôsobom, ako to spravil v žalobe. Analógia je v zásade prostriedok na vyplnenie medzier v právnej úprave. Analógia má však svoje limity, ktoré žalobca prekročil, a neprijateľne mieša nepoužiteľnú právnu úpravu na tento prípad. Zásadným paradoxom podľa žalovaného je, že žalobca poukazuje na analógiu použitím ustanovení zákona o sociálnom poistení, pričom práve novela § 447 Občianskeho zákonníka bola založená na oddelení výpočtu straty na zárobku od ustanovení tohto zákona upravujúcich výpočet úrazovej renty. Teraz, keď na základe nálezov Ústavného súdu SR bol tento výpočet od zákona o sociálnom poistení odstriednutý, tak je nevhodné, pokiaľ žalobca príde s analógiou použitím úpravy, od ktorej sa práve občianskoprávna úprava mala distancovať. Samotný výpočet žalobcu je neprijateľný aj z toho dôvodu, že percentuálne navyšuje celý pôvodný zárobok o valorizácie, ktorými sa ale pôvodne navyšovala iba samotná úrazová renta, t. j. konečná dávka a nie základný zárobok, z ktorého sa vypočítava, čo je zásadný finančný rozdiel. Pri valorizácii sa totiž o príslušné percentá navyšuje iba konečná dávka a nie pôvodný zárobok. Na tomto základe žiadal žalovaný odvolací súd o potvrdenie napadnutého rozhodnutia a o priznanie náhrady trov odvolacieho konania.

26. V replike žalobca argumentačne odkázal na svoje odvolanie. V duplike sa žalovaný pridržiaval svojho predchádzajúceho vyjadrenia.

27. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej ako „CSP“), bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutých výrokoch II. a III. podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

28. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. napadnutý odvolaním nebol, preto je právoplatný a týmto rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknutý (§ 367 CSP).

29. Žalobca sa odvolaním nestotožnil s tým, že súd prvej inštancie neuznal, aby sa pri výpočte náhrady straty na zárobku vychádzalo z príjmov, ktoré by dosahoval, a to analogickým použitím ustanovení zákona o sociálnom poistení upravujúcich úrazovú rentu.

30. Odvolací súd sa stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie.

31. Podľa § 447 Občianskeho zákonníka náhrada straty na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri invalidite sa uhrádza peňažným dôchodkom vo výške rozdielu medzi priemerným zárobkom, ktorý poškodený dosahoval pred vznikom škody, a súčtom zárobku, ktorý poškodený dosahuje po skončení pracovnej neschopnosti, a priznaného invalidného dôchodku vyplácaného poškodenému podľa osobitných predpisov.

32. V tomto znení je citované ustanovenie Občianskeho zákonníka účinné od 1.12.2019. Do 30.11.2019 bola totožným ustanovením náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti určovaná rovnako ako suma úrazovej renty podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení. Súd prvej inštancie správne pritom odkázal na dôvody, na podklade ktorých došlo k novelizácii tohto ustanovenia.

33. Citované ustanovenie predpokladá dve situácie, ktoré i ošetruje, pričom rozdielom je, či poškodený po vzniku škody a uplynutí pracovnej neschopnosti dosahuje príjem, alebo nie (a je mu priznaný invalidný dôchodok).

34. Prvá situácia spočíva v tom, že poškodený dosahuje po poškodení a skončení pracovnej neschopnosti príjem, teda pracuje. Vtedy sa nahrádza strata na zárobku tak, že sa zistí dosahovaný priemerný zárobok pred poškodením, spočíta sa zárobok dosahovaný po poškodení a skončení pracovnej neschopnosti a priznaný invalidný dôchodok. Ak je súčet zárobku po poškodení a invalidného dôchodku nižší než priemerný dosahovaný príjem pred poškodením, tak zodpovedný subjekt nahrádza stratu na zárobku do výšky priemerného dosahovaného príjmu. V tomto prípade tak náhrada straty na zárobku reflektuje aj valorizáciu následne dosahovaného príjmu, prípadne vývin tohto príjmu (zvyšovanie a znižovanie).

35. Druhá situácia spočíva v tom, že poškodený po poškodení a skončení pracovnej neschopnosti už pracovať nemôže. Vtedy sa nahrádza strata na zárobku tak, že sa zistí dosahovaný priemerný zárobok pred poškodením a zistí sa výška priznaného invalidného dôchodku. Ak je invalidný dôchodok nižší než tento dosahovaný príjem, tak zodpovedný subjekt nahrádza stratu na zárobku do výšky priemerného dosahovaného príjmu. V tomto prípade tak náhrada straty na zárobku nemôže reflektovať valorizáciu, resp. následne dosahovaný príjem, nakoľko ten už poškodený dosahovať nemôže (lebo nejestvuje). Avšak táto pracovná nemožnosť je tu kompenzovaná priznaním invalidného dôchodku. Ten sa následne i valorizuje. To, či je výška invalidného dôchodku určená spravodlivo, ev. či je také i navyšovanie, je už úvaha mimo rámca tohto rozhodnutia.

36. Pre obe situácie náhrady straty na zárobku je ale podstatný východiskový bod, a tým je zistenie priemerného zárobku, ktorý poškodený dosahoval pred vznikom škody. Tento východiskový bod sa dá riadne zväčša (viď nasledujúci bod tohto rozhodnutia) zistiť a kvantifikovať. Zákonodarca v citovanom ustanovení nepracuje s tým, že toto východisko má reflektovať budúci možný vývin príjmu zamestnanca, čo by následne malo byť riadnym predmetom dokazovania (prípadne by sa stanovil na uvedené riadny mechanizmus výpočtu). Ak by možný budúci vývin príjmu zákonodarca hodlal pretaviť v náhrade za stratu na zárobku v prípade vyššie opísanej druhej situácie § 445 Občianskeho zákonníka (teda ak po poškodení už poškodený pracovať nemôže a má priznaný invalidný dôchodok), bol by to zakotvil do citovaného ustanovenia explicitne. To sa však nestalo. Súčasne je potrebné uviesť, že zákonodarca by bol tento mechanizmus nastavil i čo sa týka prvej situácie § 445 Občianskeho zákonníka, keďže tiež pracuje s východiskovým pevným bodom, ale následne reflektuje vývin dosahovaného príjmu po poškodení a skončení pracovnej neschopnosti. Nemenej podstatné je to, že i zákonodarcovi pri koncipovaní tohto ustanovenia muselo byť nepochybne zrejmé, že príjem poškodeného sa v čase vyvíja. Napriek tomu túto skutočnosť nezohľadnil a nenadstavil mechanizmus, ako by sa mala táto skutočnosť odraziť vo výške náhrady za stratu príjmu. Žiada sa dodať, že zamedzená možnosť dosahovania vyšších príjmov je právom regulovaná, keďže „následky spočívajúce v tom, že poškodený stratil možnosť ďalšieho vzdelávania a v dôsledku takto zvýšenej kvalifikácie i možnosť dosahovať vyšších príjmov v rámci kariérneho postupu, sa však odškodňuje v rámci náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 444 Občianskeho zákonníka“ (uznesenie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 24.4.2007, sp. zn. 25 Cdo 1988/2005).

37. V tejto súvislosti nie sú namieste odkazy žalobcu v odvolaní na rozhodovaciu prax súdov. Žalobca označil rozhodnutia, ktoré sa vzťahujú k zisťovaniu priemerného zárobku poškodeného, ktorý sa z rôznych príčin nemohol určiť ako priemerný zárobok poškodeného dosahovaný pred poškodením (z dôvodu, že poškodený nedosahoval žiadny príjem, prípadne poberal len dávku v nezamestnanosti, alebo nepracoval a mal preukázateľne nastúpiť do zamestnania). Avšak tieto rozhodnutia smerujú k tomu, aby bol určený tento východiskový bod spravodlivo (hoci v skutočnosti dosahovaný nebol). Neriešia situáciu zisteného priemerného zárobku poškodeného z toho hľadiska, či sa má následne nejako meniť (a teda i valorizovať).

38. Aj námietka žalobcu, že nie je správne, aby na ňom ležalo dôkazné bremeno, keďže má obmedzené možnosti preukázať postupné zvyšovanie zárobku, nie je podľa odvolacieho súdu dôvodná. Ako to odvolací súd skonštatoval, podstatný je východiskový bod, a to priemerný príjem poškodeného dosahovaný pred poškodením (teda nie ktorý by dosahoval v budúcnosti, resp. k inak stanovenému okamihu). Už i len gramatický výklad neponúka iné možnosti výkladu tohto ustanovenia. Preto je

nevyhnutné tento výklad rešpektovať. To dokladá tiež judikatúra, podľa ktorej „v prípade aplikácie právneho ustanovenia je nutné prvotne vychádzať z jeho doslovného znenia. Iba za podmienky jeho nejasnosti a nezrozumiteľnosti (umožňujúci napr. viac interpretácií), ako i rozporu s doslovným znením daného ustanovenia s jeho zmyslom a účelom, o ktorých jednoznačnosti a výlučnosti nie je akákoľvek pochybnosť, možno uprednostniť výklad e ratione legis pred výkladom jazykovým“ (stanovisko pléna Ústavného súdu ČR zo dňa 21.5.1996, sp. zn. Pl. ÚS-st. 1/96, plne aplikovateľného i na tunajšie právne pomery). Pritom priemerný príjem poškodeného, ktorý dosahoval pred poškodením, je štandardne zistiteľný dokazovaním, a nestavia tak žalobcu do pozície, v ktorej by bolo neprimerané, aby niesol dôkazné bremeno. Nemožno nevnímať, že tento priemerný príjem poškodeného dosahovaný pred poškodením, od ktorého sa následne odvíja aj prípadná náhrada straty na zárobku, môže prinášať v konečnom dôsledku výhodnejšiu, ale i nevýhodnejšiu náhradu za stratu na zárobku. Avšak stále je nevyhnutné tento bod vnímať ako pevne zistiteľné východisko, s ktorým následne nemožno pri výpočte už akokoľvek narábať s ohľadom na prípadnú budúcu valorizáciu príjmu.

39. Odvolací súd preto konštatuje, že niet priestoru na úvahy, aby bol priemerný zárobok dosahovaný pred poškodením analogicky ovplyvňovaný aplikáciou úrazovej renty, ako to požaduje žalobca.

40. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je tak vo výroku II. vecne správny. Vecne správne rozhodol súd prvej inštancie aj napadnutom výroku III. o náhrade trov konania, keďže žalovaný nežiadal v prípade úspechu (a teda logicky aj v prípade čiastočného úspechu, ktorý v konaní pred súdom prvej inštancie nastal) náhradu trov konania.

41. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil v napadnutých výrokoch II. a III. ako vecne správny (§ 387 ods. 1 CSP).

42. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému, ktorý bol v odvolacom konaní plne úspešný, trovy odvolacieho konania nepriznal, pretože mu v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

43. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednoducho.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e p r í p u s t n é .**

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).